

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " 4.50
za četrt leta " 1.50; " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvu ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 28. Odpriete reklamacije se prosto poštnine.

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je moč.

Vabilo na naročbo.

Ob nastopu novega leta obračamo se po stari časnikarski navadi do naših častitih naročnikov. Jedini naš namen je koristiti narodu našemu; a da nam je možno vestno vršiti to svojo nalogo, treba je, da nas tudi naročniki naši istotako vestno podpirajo. Prosimo torej, da nam dosejani naročniki ostanejo zvesti in da nam pridobijo novih, kjer le morejo. Izdatna podpora od strani slavnega občinstva nam bode v posebno izpodbujo v sveti borbi naši.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—

za polu leta " 3.—

za četrt leta " 1.60

Uredništvo in upravištvo.

Tožbe in želje naših okoličanov.

Po inicijativi našega političnega društva shajali so se tekom preteklega poletja skupni možje iz cele tržaške okolice v važna posvetovanja, tikajoča se sedanjega položaja naše okolice v gnotnem, duševnem in političnem obziru. Pritožeb bilo je veliko število: vsakdo je vedel svojo povedati. Pritožbe te bile so nam v svoji skupnosti slika, koja mora globoko uvažiti vsako rodoljubno srce. Bili so to bolesteri veklici, imejoči izvor svoj v pristnem narodnem prepričanju in dinastičnem čustvovanju naših okoličanskih veljakov. Veljakov pravimo, kajti v veliko tolažbo nam je neoporečna istina, da je po okolici še vse na naši strani, kar je uglednega in kar si je v težki življenjski borbi po svojem konservativizmu ohranilo imetje in veljavno ime, podedovano po

vzgladnih prednikih. In ponosni so bili predniki naši na svoje običaje, svojo narodnost in ono ped po svoji legi divne zemlje, koja jim je dobrotna božja roka podelila v last. Ljubezen do starih tradicij, do narodne svoje individualnosti in do rodne zemlje bila je staremu okoličanu sveta — trojna ta ljubezen bili so trije blesteči biseri, ki so dičili naše prednike-poštenjake: biseri ti obdajali so stanovnike tržaške okolice se sijajem uzornih mož, uzornih rodoljubov in uzornih podanikov avstrijske dinastije.

Stari okoličan čutil se je vedno pravega Tržačana — toda slovenskega Tržačana; bil je poln lokalnega patriotizma: gorje onemu, koji bi se bil drznil dotakniti njega starih običajev; toda pri vsem tem se je neprestano zavedal vesti, ki ga spaja z ostalo državno skupnostjo. In uprav te vrline našega okoličana omillile so okolico našo pokojnemu cesarju Maksu. Zato pa oni rek o „stražarjih ob Adriji“ ni puhla fraza, ampak je pristen odsev čednosti, zvestobe in patriotizma naših starih okoličanov. Že za časa velike cesarice Marije Terezije vedeli so na Dunaju primerno ceniti te čednosti in v znak posebnega priznanja osrečila je rečena vladarica — blesteča ta prikazen v državi naše največji zgodovini — našo okolico s posebnimi privilegiji. Morda nikjer drugod ne vidimo plamtečega lokalnega patriotizma tako harmonično združenega z lojalnim čustvovanjem do države in dinastije, nego tu, kjer modre, krasne Adrije peneči valovi omakajo obrežja sivo skalovje.

Ali prišla je nova doba, dijamentralno nasprotna starim šegam, staremu čustvovanju. Vsa konstelacija v Evropi spremeni se je po silnih viharjih sedanjega stoletja. Osobito pa so dogodki leta 1848. — tega vzbuditelja silne narodnostne ideje — pretresli vsi Evropo. Posledic teh dogodkov nismo sicer neposredno občutili, a

občutili jih pa danes v polni meri. Posledice te se zrealijo v tu nastopivih tendencijah, katerim se moramo po robu postavljati tako z narodnega, kakor dinastičnega stališča; kajti tendencije te — ako bi postale mero in kri — utegnile bi postati pogubonosne narodnosti naši in državi naši. Dogodki leta 1848., odnosno v tem letu porodivši se narodnostni princip utegne torej postati nevaren okoličanskim Slovincem.

Tu je treba nekoliko pojasniti, da ne bi se nam očitalo — in tako očitane bilo bi osnovano, ako se primerno ne opravičimo — nedoslednosti in nerazumljenja narodne ideje.

Neoporečna istina je, da je leto 1848. — vzlic grozovitosti, ki nam jih je prineslo — pomembivo in blagotono kakor za vse evropske narode, tako tudi za nas Slovence; kajti dogodki ti osvobodili so narode težkih spon, tiščočih jih na vseh udih; vzbudili so oni vzvišeni čut, brez katerega si danes niti ne moremo misliti izobraženega in plemenitega človeka — vzbudili so čut ljubezni do samega sebe, do jezika svojega in do svobode, ki je neizogibna podlaga pravemu napredku. Uprav leto 1848. vtisnilo je sedanjem stoletju svoj pečat, da je nazivljajo stoletje narodnostne ideje. Potem kakem so tudi nam jasne blagodejne posledice, koje nam je porodilo probujenje narodnostne ideje; jasno nam je, da avstrijski Slovinci nikakor ne bi bili storili onega orjaškega koraka na poti napredka, kojega so v resnici storili.

In vendar nismo v protislovju, ako trdimo, da nam je tržaškimi okoličanom probujena narodnostna ideja z druge strani jako nevarna, ako previdno in strategičko bistrostjo ne paralizujemo nje učinkov, pojavljajočih se mej drugorodnimi našimi sorojaki. Treba je le uvaževati mučen naš položaj tu na Primorskem. Trebalo bi seveda zopet zapeti staro pesem o silnih grehah, koje je

zagrešil nevarni in razmeram ne odgovarjajoči vladni sistem, ki se je v Trstu ohranil do današnjega dne. Ali ni nam namen, da bi v tem članku pogrevali stvari, ki so že itak vsakemu mej nami predobro znane. Zadošča nam, ako rečemo, da je bil glavni namen tržaško-vladnemu sistemu, da se učinki narodnostne ideje mej Slovani niso mogli tako intezivno pojavljati, kakor so se pojavljali in se še pojavljajo mej drugorodnimi našimi sorojaki; pojavljajo celo načinom, ki je protiven našim kazenskim zakonom. Nikakor pa nam ne pride na misel, da bi vse te žalostne prikazne zapisali v greh italijanskemu ljudstvu v njega skupnosti; gotovo pa je, da so nevarne tendencije našle rodovitna tla mej jednim delom naših drugorodnih sorojakov. In ako še pridodamo, da rečene tendencije ne srkajo redilnega soka le iz domačih tal, ampak da ta sok prihaja tudi preko meje, označili smo zadostno nevarnost, ki jo z druge strani nam Tržaškimi Slovincem poraja narodnostna ideja.

Druga nevarnost, ki preti narodnosti naši po tržaški okolici, prihaja od prodirajoče moderne kulture, odnosno od navad in razvad, ki so spremljevalke te kulture. Navade in razvade te našle so, žal, svojo pot tudi v tržaško okolico. Tu treba zopet pojasniti, da nikakor nismo nazadnjaki in mračnjaki, ampak da neprestano težimo po napredku in izobraževanju, ali gola resnica je — vsakdo, ki okolico pozna, nam to pritrđi —, da kolikor bolj so se mej okoličani vdomačile razne „moderne“ naprave, tembolj propada v erski in narodni čut in se ruši materijalno blagostanje. Od todi prihaja tudi žalostna istina, katero smo že gori omenili, da kdor mej okoličani še kaj ima, ta je naš — a vsi drugi, ki so primorani, le po mestu za krajcarji hitati, izpostavljeni so raznim vplivom in le malo jih je,

PODLISTEK.

On

Povest grofa E. A. Saliasa.

I.

Pri zlivanju dveh bistro vijočih se rek, tekočih med gozdnatimi bregi, vzdigoval se je na visokem holmu s strmin in čudnim oertom jasno proti sinjemu nebu star stoleten grad. Te dve reki videli sta na svojih bregih drzne kazake in viteze, ko so bili drugi kraji na severu in vstoku še v popolnem barbarstvu.

Na kraji strmega holma nad propadom vzdigovala se je visoka stena s stolpi na oglih in obkoljevala ves holm. Od daleč zdelo se je, kakor da ima holm veliko sivo krono na vekovečnem in temnem čelu. Na sredi, za stenami, vzdigoval se je na precej prostornej ploščadi srednjeveki grad, katerega so okroževala še starše in temnejše stene. Tu pa tam skrival se je oert grada za gostim, temnim zelenjem stoletnih, ogromno debelih hrastov.

Dostop k gradu bil je samo od Dnjepru nasprotni strani.

Ta grad, imenom Čambor, bil je davno in dobro znan v vsej Poljskeji in v

Ukrajni. Izprva bil je last zdaj tega, zdaj onega poljskega velikaša, zatem prešel v posest ljubimca kralja stanislava Ponjatovskega, a po prvem razdeljenji Poljske bil je poluruskih, polupoljskih grofov Zaréckih.

V poslednjih letih prošlega stoletja živel je v gradu Čamboru ljudomrzec, bogati velikaš grof Zaréckij, oduren in čuden po nravi in navadah. V poslednjih letih premenili so grad v pravi samostan s strogimi pravili. Dveri odpirali so redko in redko puščali viseči most na globoki propad, ki loči grad od okolice.

Lastnik grada ni šel uže nekoliko let iz njega, niti peljal se in nikdar ni ostavil svojega granitnega gnjezda.

Prebivalcem grada, katerih je bilo do sto ljudij, dovolilo se je tudi prav nevoljno iti med ostali svet.

Sedemdesetletni mrmravi in čemni stari grof Zaréckij imel je dva vnuka v ruskeji armadi. Mladeniča nista se kazala v ničem slabima, r arveč prištevata sta se oba odličnim, hrabrim častnikom, oba bila sta osobno znana carju Pavlu. A med tem ja je izgnal uže pred petimi leti čudak in samotar stric iz grada in ni ju puščal pred svoje oči. Govorilo se je, da jima ni hotel

oprostiti poljski domoljub, da sta prestopila v rusko armado.

Mladeniča sta znala, da ne bodeta stričeva naslednika. Zraven tega izvedela sta nedavno, da se je pojavil v gradu starega grofa sin njegovoga striča, generala avstrijske vojske, ubitega v nekeji bitki s Prusi, kjer živi prav po domače, ker se je pridružil vsem navadam in posebnostim starega ljudomrzca.

Ta mladenič bil je Lorenc Ohotakij, kateri je nosil naslov barona po smrti svojega očeta.

Lorenc, kateremu je bilo samo tri in dvajset let, ko je prišel v grad k stricu, bil je častnik avstrijskega konjištva. Radi znamenite drznosti in mnogih podjetij, bil je Lorenc, davi skoro deset let mlajši od svojih bratrancev, že na višjeji stopinji nego oni.

Ker se je odlikoval baron Lorenc Ohotakij s posebno hrabrostjo v poslednjeji pruskeji vojni, dosegel je stotniško čast, no tedaj je ostavil svoj polk in prišel v Čambor.

Ga je li pozval njegov čudni stric, ali je ukrenil sam, sniti se z ljudomrzcem in preseliti se k njemu — ni znal nikdo.

Mlada Zarécka, ki sta bila s svojim polkom v Petrogradu, uznala sta o prihodu

bratrance v grad, ko se je mladeniču že popolnoma posrečilo prevzeti jima strica. Njuno nasledstvo bilo je očividno popolnoma izgubljeno.

Vsem prebivalcem grada bilo je že jasno, da ne bode posestnikom Čambora nikdo drugi kakor baron Lorenc.

Vnuč in stric, ne glede na veliko razliko let, bila sta si zelo podobna po zunanosti in po nravi. Dočim je grof mrzil v svojih letih ljudi, se ni odlikoval Lorenc že v dvajsetem letu z radodarnostjo in odkritim značajem. Bil je godrnjav in zamišljen ter vedno kosmato gledal na vse in na vsakega. Ne glede na njegovo lepo zunanost, lepoto vse postave, mirni značaj, ga vendar ni ljubil nikdo v Čamboru radi čudnega, presumljivega pogleda njegovih očíj.

Od kar je bil Lorenc v gradu in živel kakor zaprt s stricem, prošlo je že okolo dveh let, a med tem se se ni mogel pohvaliti nobeden prebivalec grada, da zna barona, da je bil z njim skupaj. Nasprotno, baron se je vedno odtegoval od vseh in bil ter ostal za vse zagonetka. Celu bali so se ga vsi, ker ga neso znali.

II.

Nastopilo je leto 1799. Pričelo je tretje leto prebivanja Lorenca v gradu

ki bi imeli toliko moralne sile v sebi, da bi se vsporno branili skušnjavam.

Kje tiči torej vzrok neugodnemu našemu položaju? a) v izrodkih narodnostne ideje, pojavljajočih se mej drugorodnimi našimi sorojaki; b) v napačnem vladnem sistemu; c) v prodirajočih modernih napravah.

Nikakor pa ne kaže, da bi v odigled neugodnemu položaju položili križem roke, kajti rešitev je še mogoča. Tega menenja so bili tudi naši zaupni možje in zato so se tekem lanskega poletja shajali in posvetovali, kaj in kako bi bilo ukreniti, da odvrnemo nevarnost, ki nam preti. O tem pa prihodnjic.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Odgovor vlade na Riegerovo interpelacijo glede češkega poslovnega jezika ni nikogar zadovoljil. Že to je karakteristično za nazore vlade ob tem vprašanju, da so morali odgovor še le urgirati. Kogar se pa mora še le siliti, da odgovori, ta gotovo ne odgovori iskreno. „Politik“ imenuje ta odgovor „gemüthlich“. V odgovoru nshaja se sicer stavek, koji bi človeka kolikor-toliko zadovoljil. V dopisu g. namestnika do vrhovnega maršala je namreč čitati, da hoče vlada uvaževati nasvete deželnega zbora, vedno ozir jemaječ na jednotnost dežele in narodno jednakopravnost. Ali temu delu stavka sledi še nekaj, kar nam vse poruši, kar je dobrega v prvem oddelku. Pridodane so namreč besede, da se bode pri tem oziralo na „zahteve službe“ (Anforderungen des Dienstes). Ti službeni oziri so pa tista nesrečna vratica, skozi katera nam vlada vsakokrat izmuzne, ko od nje kaj zahtevamo. Iz „službenih ozirov“ proganjajo nam jezik iz šol in uradov; iz „službenih ozirov“ nam odrekajo enakopravnost; iz „službenih ozirov“ se nam nastavlja našega jezika nezmogljive uradnike; iz „službenih ozirov“ morali so svoječasnno razni poštni in telegrafni uradniki — ki so bili narodnosti naši količkaj naklonjeni — romati od jednega kota države do drugega. Kaj nam hašejo vse platoniske deklaracije o enakopravnosti, ako se pa tejjednakopravnosti neprestano mečejo pod noge polena službenih ozirov, da se vsak trenutek ob njih izpodtakne. — „Narodni Listy“ pišejo ob tem predmetu: Bilježiti nam je velepomemben dogodek v notranji avstrijski politiki, kateri dogodek bode hudo vzburlil narod naš, ali tudi — ako Bog da — konec storil mučnemu položaju, v katerem se nahaja češki

tu je postal stari, prej krepki grof bolehen in začel vidno slabeti.

Kmalu že ni šel nikdar več iz svoje male sobe, ki je stala v jednem oddelku gradekega stolpa. K njemu — razun vnuka — je smel priti samo njegov ljubimec, strežec Zaher.

Grof je prebil vse dneve v naslanjači pri oknu, ki je držalo proti Dnjepru.

Iz one sobe v stolpu, sezidanem nad propadom, odkrival se je razgled črez kakih sto vrst okrog. Tu pod oknom bila je taka strmina in višina, da je letal orel večkrat pred odprtimi okvirji in zlobno gledal na sedečega vazala pri oknu, kakor bi se hudoval, da mu je vzel mesto za gnjezdo, katero je po zakonu njegovo.

Nekvega jasnega, toplega pomladanskega dneva pribežal je stari Zaher, strežec in ljubljenec grofov, v veliko dvorano v dolenjem nadstropji gradu, kjer so se zbirali vedno vai služabniki k kosilu.

Na obrazu ni bil drugačen, a roke so se mu tresle . . .

Zagledavši za mizo več nego petdeset različnih služabnikov, je naznanil vznemirjeno strežec, da je grofu jako slabo. leži brez gibanja, ali umira ali je že umrl.

— Kaj baron? vzkliknili so vsi pričujoči v jeden glas.

— Njega ni nikjer. Iskal sem ga po-

narod samo radi tega, ker so nekateri naši poslanci vedno verjeli grofu Taaffeju ter se nadejali, da bode v odločilnem trenutku v pluskajoče valovje obče nezadovoljnosti vliil pomirujočega olja „koncesije“ češkega poslovnega jezika. Naši poslanci so sicer že naprej vedeli, da nam vlada tega ne dovoli, ali oblika tega odgovora nas je presenetila. Zahteve prošilca more se odkloniti ali ni treba, da se ga pri tem še žali.

Glede na obravnave mej Mladočehi in nemškimi konservativci pišejo „Neue Tiroler Stimmen“: „Resnica je, da se dr. Kathrein, kakor vsak avstrijski politik, zanima za češke zadeve in da je o tem z raznimi gospodi govoril — toliko z nemškoliberalnimi vodji, kakor z Mlado- in Staročehi. Neresnica pa je, da bi bil dr. Kathrein v svojem ali imenu stranke s komur-koli obravnaval. Kar se tiče pogovora z drom. Gregrom, se pri tem ni govorilo o kaki zvezi. Gregr je le menil, da bi bilo s konservativci mogoče skupno hoditi na podlagi avtonomije, na kar je dobil odgovor, da to se bode že videlo. Potemtakem odpadejo vai zaključki, katere je iz rečenega pogovora izvajalo mladočeško in liberalno časopisje“.

Vnanje države.

V Italiji nameravajo zopet najeti posojilo. Dohodki dežele znašajo okolo 1500 milijonov; od teh porabijo 600 milijonov za plačevanje obresti od državnega dolga; 500 milijonov gre za potrebščine vojne in mornarice. Ostane torej še 400 milijonov. S temi pa nikakor ne morejo pokriti vseh stroškov za javna dela, šole, pravosodje in izvanredne druge potrebščine. Dosedaj so pokrivali deficit, posezajoč po glavnici; porabljali so cerkveno premoženje, imetje samostanov, denar penzijske blagajne in obvesnice železniške rezervne blagajne. Tudi premoženje bratovščin bode kmalu zginulo. Potem pa bo treba nove dolgove delati. Davčnega vijaka ni smeti več natezati, kajti dežela je popolnoma izsesana. Zato pa čejo najeti novo posojilo. Francozom prijazni italijanski krogi bi želeli, da se to posojilo najme na Francoskem, ker bi se tem potem morda zboljšali odnošaji mej Francijo in Italijo. Nemčija je že tako preplavljena z italijanskimi papirji, da ne bi tam našli odjemalcev za novo posojilo. Taka je torej slika finančnega položaja blažene Italije. Dokler so mogli posezati po cerkvenem premoženju in pobožnih ustanovah, so še krpali; sedaj ko so vse vire izropili, delati bode nove dolgove in potem pride — bankerot.

vsem gradu, a nesem ga našel . . . Toda grof . . . Ah, strašno je izgovoriti . . .

In Zaher je mahnil z roko ter zaplakal.

Vai so se vzdignili od mize in razkropili se takoj po vsem gradu in po notranjem dvoru, da bi poiskali mladega gospoda naslednika.

Naposled se je vender posrečilo jednemu služabniku, da je zagledal Ohotskega v malem stolpiči na oglu blizi visečega mostu. S trudom dosepeši do njega po stopnjah polurazrušenih kamnitih stopnjic, mu je povedal dogodek.

Mladi Lorenc, ki je stal sredi ploščadi, a katere se je odkrival širok razgled na vse okolico, se ni ganil, ni dejal nobene besede, celo najmanjše razdraženosti ni pokazal, marveč premeril je mladeniča s čudnim pogledom od glave do pet.

— Grof umira, a morda je že končal življenje, je ponovil ta.

— Čudno, odvrnil je tiho baron. — Vsak pride na vrsto . . . Tudi jaz in ti umreva in na vse ti pride vrsta! pokaže z roko krog sebe. — Toda čudno . . . Ravnokar sem videl grofa. Bil je sicer slab, a popolnoma zdrav. Hodi . . . Takoj za teboj pridem tudi jaz . . . Ne verjem, da bi bil stric grof blizi smrti.

(Dalje prih.)

Različne vesti.

Gosp. Ivan Nabergoj dobil je zadnje dni obilo čestitk od vseh strani. Tudi razni listi — mej temi praška „Politik“ — spominjali so z jako laskavimi besedami našega tržaškega prvoboritelja povodom njega petindvajsetletnice. Vai ti pojavi so zadosten dokaz, kako čislani je gospod Ivan Nabergoj mej Slovenci in tudi izven slovenskih mej. — Bog ga nam ohrani še mnoga leta!

Pogreb g. Josipa Sancina-Nemca. Mraz in burja v naravi — v naših srcih pa britka žalost: tako je bilo v resnici v sredo popoldne, ko smo pokopali našega Josipa Sancina. Burja je žvižgala grozne svoje melodije, sneg je naletal, mraz nam je pretresal ude: in vender se je zbrala velikanska množica pred hišo žalosti, da skaže poslednjo čast njemu, kojega je vse ljubilo, vse spoštovalo. Ako rečemo, da je vse jokalo, povedali nismo ni preveč, ni premalo. In videče to obče žalovanje, polastila se nas je zavest — in srce se nam je krčilo pri tej misli — kaj da nam je bil pokojni, koliko da smo žnjim izgubili. Ubogi slovenski okoličan, ti nimaš arede!

Na rakev so položili tri krasne vence s trakovi in napisi: Društvo „Vesela“ svojemu predsedniku — Gospodarsko društvo svojemu predsedniku — Sestri svojemu bratu. — Ko je duhovnik pred hišo mrliča blagoslovil in so pevci „Vesela“ zapeli žalostinko, jel se je pomikati velikanski sprevod. Za mrtvaškim vozom šli so najprvo sorodniki; za njimi „Gospodarsko društvo“ z vencem, deputacija političnega društva Edinost (Predsednik Nabergoj, tajnik Cotič in odbornika Žitko in Hrvatini) in pevsko društvo „Vesela.“ Za korporacijami uvrstila se je velika množica žalujočih. Na pokopališču vršile so se navadne svete molitve. Po dokončanem svetem obredu stopil je kraj odprtega groba g. Maks Cotič ter v imenu političnega društva „Edinost“ iskrenimi besedami slavil spomin pokojnika. Po dokončanem govoru zapeli so pevci „Molitev.“ Potem smo ostavili pokopališče solznimi očmi in užaljenimi srci. — Povedati moramo, da je bilo ljudstvo ginjeno, videče, da se je naš Nabergoj v tako groznem vremenu in tako daleč potrudil, da skaže poslednjo čast uzornemu rodoljubu in prijatelju svojemu. — Skedenjcem pa zaključimo: izguba je res velika, kajti izgubili ste zagovornika in dobrotnika; ali hvaležnosti svoje njegovemu spominu ne bi mogli lepše skazovati, nego, ako se trudite, da postanete njemu jednaki in da delujete po istih načelih, kateri so bili pokojniku sveti!

Za tržaško podružnico sv. Cirila in Metoda nabralo se je povodom Nabergojevega jubileja 10 gld. 45 kr. — Mesto venca na rakev pokojnemu Viličiču nabralo se je 60 gld. V isti namen darovala sta rodbina Mankočeva 10 gld., g. Ivan Viličič pa 5 gld.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, nabral je nekdo na novega leta večer v prijateljskem krogu 5 gold. 55 kr. — Dne 1. t. m. nabralo se je med Barkovljani in Tržačani, slavečimi 25letnico gosp. Ivana Nabergoja 2 gld.

Izkaz darov za „božičnico“ v Rojanu. (Dalje). Gēna. L. Mankoč 60 vrečic, 24 parov nogovic; ga. N. Truden za 60 vrečic južnega sadja; ga. Vek. Valenčič 3 pare zapestnic, 2 para nogovic, 3 robce in 1 maljico; gospa Bogomila Valenčič 2 para zapestnic, 1 par nogovic 1 ruto in 2 robca; Ulrih Mreule 100 žemljic; Fran Dollenz 4 gl. in 300 pomaranč; Vrabec A. 1 gl., Černe 30 nč., Lenassi Ivan 2 gld., Čokelj Marija 4 gl., msg. Logat 1 gl., Iv. V. 1 gl., msg. Sterk 1 gld., g. Sincich 1 gl., N. Ferluga 1 gl., Venutti Mih. 1 gl., Klemene F. 11 parov nogovic, 1 par za nožic, 4 jopice 2 volneni kapici, 1 zavratnico in 4 rutice; J. Kolb 1 par čevljev,

Marija Susteršič 40 nč., N. N. 20 nč., A. Markuza 50 nč., J. Štrukelj 1 gl., ga. Zofija Štrukelj 1 gl., v g. Miottovi gostilni pri sv. Ivanu se je nabralo 3 gld., Maria Abram 1 gl., Ana Pertot 1 gl., I. Abram 1 gl., Požarjeva nona 1 gld., Matija Bole 1 gl., „Adrijaši“-pevci: Fr. Ščuka 50 nč., Ante Martelano 40 nč., Ante Ščuka 40 nč., Franjo Godnig 30 nč., Josip Pertot 20 nč., Matija Pertot 20 nč.; N. N. v Barkovljah 2 gld., S. M. 1 gld., Angelj Taccani 1 gl., P. B. 40 nč., Andrej Martelano 40 nč., J. P. 40 nč., Ant. Nadrah, župnik na Kontovelju 60 nč., N. N. v Zgoniku 40 nč., gēna. E. Gasparšič, ga. Gasparšič, Logar Rajmund, Ant. Germek, F. Fonda, Enrico N., Julika Trobec in Pravočila Trobec vsaki po 1 gl., Kamušič M. 50 nč., mala deklica Milka Čokelj je nabrala 4 gl. 88 nč., katero svoto so darovali sledeči gospodje in sicer: F. Zelen, F. Cotar, E. N. desetnik, J. Gulin, Fr. Trpin, mladi Matuc, J. Vičič, J. J. Zore, I. Spehanja, F. Jezeršek, M. Furlan, I. Ipavic in Fr. Sever po 20 nč., stari Matuc 40 nč., A. Petrovič, I. Paternost, M. Žotko, „Slovan“, I. Prašcl, J. Verša. Pugl Ant. in M. Somrak po 10 nč., M. Čudvot 8 nč., Ivan Nabergoj 3 gld.

Vsej imenovani častiti gospodi, in slavnemu občinstvu sploh, katero je blagovolilo kaj podariti ob priliki „božičnice“ otroškega vrta v Rojanu, izreka podpisani najtoplišo zahvalo. — Bog naj stotero povrne podpirateljem ubozih otročičev!

Na Greti, koncem meseca dec. 1890. Odbor podružnice sv. Cirila in Metoda. Drag. Martelanc, Vatr. Poživalnik, predsednik, tajnik.

Rekurz „Trž. Sokola.“ radi prepovedi izleta v Devin je ministerstvo odbilo.

Tržaško podporno društvo ima novej svoj ples v dvorani „Tersicore.“ Začetek ob 1/2 10. uri. Vstopnina 50 kr. za osebo, Veselica „Adrije“, koja se je imela jutri vršiti, preložena je radi izredno neugodnega vremena na nedoločeni čas.

Ondriček František v Trstu. Na povabilo nemškega Schillervereina došel je ta slavni češki virtuzoz v Trst, da sodeluje pri koncertu dne 6. t. m. v dvorani rečenege društva. Igral je tri komade ter toli naudušil mnogobrojno občinstvo, da mu je prirejalo ovacije za ovacije — bilo je vse elektrizovano. Ondriček je pravi širitelj slave slovanske umetnosti in veseli nas, da celó tukajšna nemška kolonija ve ceniti vrednost te umetnosti. Ali kakor nas to veselilo, nas pa z druge strani jako žali, da so tukajšni slovanski krogi v tem pogledu tako apatični. Ondriček je bil tu — gospa Podgornikova je vedno tu: kako lahko bi se bilo priredilo kaj specifično slovanskega? Ali nikdo se ne gane. — Pridodati nam je še, da se je g. Ondriček v laskavih besedah izrazil o igranju naše umetnice, gospe Podgornikove, ki je tudi pri tem koncertu sodelovala.

Tržaški poštni uradniki osnovali so poseben peticijski odbor, katerega naloga je, potrebno ukreniti, da se uradnikom tem gnotno stanje zboljša. Dne 19. decembra imel je ta odbor sejo, pri kateri so se vprejeli naslednji predlogi:

1. Tržaški odbor izjavlja, da morajo poštni uradniki vseh direkcijskih okrajev državnemu zboru predložiti skupno peticijo.
2. Tržaški odbor pritrjuje predlogu graškega odbora, da se dunajski odbor pripozna kot poslujoči centralni odbor.
3. Doklada, za katero je prositi, naj bi se ne zvala draginska doklada, ampak jednostavno „doklada poštnim uradnikom“ in naj bi znašala 120 gld. na leto za tri zadnje razrede manipulacijskih uradnikov. Odbor vtemeljuje prošnjo to z ozirom na težavno službo poštnih uradnikov.
4. Da se pri poštnih uradih osnujeje mesta nadoficijalov in da se mesta zadnjih treh razredov po vseh direkcijskih okrajih razdele v tri jednake dele.
5. Manipulacijski uradniki dobe po 35 letnem službovanju polno penzijo.
6. S povišanjem kvinkvinalnih doklad

za oficijale (od 50 na 100 gl.) se odbor ne strinja.

7. Pri sestavljenju peticije se ni ozirati na lokalne razmere, ker peticija bodi povsem jednotna.

8. Kot odposlanec na Dunaj voli se oficijal Clemenčič.

Mestni magistrat objavlja poziv do vseh posestnikov prav, da v teku tega meseca mestnemu davkarskem uradu prijavijo svoje pse in plačajo dotični davek. — Enak poziv izdal je magistrat do posestnikov konj in volov v mestu in predmestjih.

Trst je brez glave. Dosedanji župan Bazzoni se je namreč odrekel svoji dobro plačani „časti“; Lahoni se sedaj vkvarjajo v mislijo, koga bi volili svojim županom. Kandidatov brez dvojbe ne bo manjkalo, kajti s to častjo je združena pohlevna plača 9000 gl. na leto ali 750 gold. na mesec, ali 25 gl. na dan. Ivestno bodo na to mesto postavili kacega velezaoluznega moža; kakor znamenja kažejo, odberejo vrednega — Mojzesa Luzzatto, sedanjega I. podpredsednika, koji ima za lahonstvo Trsta neprecenljivih zaslug ter je edini vreden stari na čelu tako odlični gospodi, kakor ona sedi zdaj v mestni zbornici. Trst je sedaj brez glave, a s odbranjem tega gospoda je vdobijo, a — židovsko.

Preiskala je tržaška policija domovje neke Plantile Massai ter brez dvojbe nekaj sumljivega istaknila, kajti zapečutila je nekatere papirje in pošteno gospodičino odpeljala v zapor. Vrla mladenka je neki spisala i redentarski spis z naslovom „Trieste“, ki je išel v nekem rudečem „almanacco“ ali kalendaru v Florenci. Ta zapor je nekateri duhove jako razdražil. Irredentarski časopis „Il Resto del Carlino“ se zategadelj jako repenči in ultraradikallec Barzilai, katerega so zadnjič izvolili v Rimu poslancem, je že interpeloval Crispija glede zapora plemenite pisateljice. Ni nam treba omenjati, da „Piccolo“ in „Indipendente“ stvar po svoje komentirata. Torej celo mej nečim spolom nahajajo se v Trstu veleizdajke in irredentanke! Res značilno.

Slovenščina v cerkvi. Kakor smo že opetovano javili, zagnal se je svetnik d'Angeli nečuvno sagrizenostjo v cerkvene oblasti, ker trpe, da se pri sv. Justu in pri sv. Antonu staremu še vedno pridiguje v slovenskem jeziku ter se pri nekaterih cerkvenih svečanostih v istem jeziku poje na koru. Ta okolnost, rekel je ta svetovalec, dela nečast „italijanskemu“ značaju mesta, in mestni zbor mora narediti potrebne korake, da škofijski ordinarijat to stvar odpravi. Drugači bode mestni zbor prisiljen odtegniti mu občinski prispevek za cerkvene potrebe! Zagrizenost in zaslepljenost nekkih gospodov sega že tako daleč, da prestopajo celo prag božjega hrama in da tudi tu kažejo svojo nestrpnost. Slovenski jezik je od prastarih časov bil v veljavi v tržaški prestolnici, kamor so je od nekdanj sem zatekala in se še vedno zateka množica slovenskih vernikov ne samo iz okolice, temveč tudi iz mesta k jutranjemu sv. opravilu. Posebno pa naši okoličani kaj radi pritekajo ob nedeljah in praznikih zjutraj k slovenski propovedi in maši, pri kojoj se pojó še stare priljubljene pesni. Enako se godi tudi pri sv. Antonu staremu pri popoldanski službi božji, h kateri se shajajo farani od sv. M. Magdalene spodnje in druzi pobožniki. Obe cerkvi sti toliko ob času pridige, kakor ob času sv. maše, natlačeno polni slovenskega občinstva. Da niso ti pobožniki zgolj okoličani, kakor trdi d'Angeli, kaže nam to, da se uprav v tem času povsod v okolici vrše božja opravila, in tudi okoličanske cerkve so vernikov polne. Istina je tudi, da se laških vernikov toliko v cerkvi ne zbere niti kader pridiguje kak sloveč laški pridigar, za koje naše škofijstvo posebno skrbi, kakor pri teh preprostih propovedih slovenskih domačih pridigarjev. Cerkve so do cela polne le kader se slavnosti vrše v domačem jeziku. Uprav to razbeljenega Angelija v srcé bode. Rajši

bi, da se odstrani slovenščina popolnoma iz tržaških cerkva in, ker dobro ve, da se škofijstvo tej neopravičeni želji ne boče udalo, rogovili v seji mestnega zbora, da se cerkvi odtegne dosedanja občinska podpora. Preminol bode Angeli in njega garda, a slovenski jezik se node še razlegal po tržaških hišah božjih, kakor se je od prastarih časov, kajti resnico je trdil don Pahor, rekoč, da slovenski jezik obstaja od kar obstojé tržaške cerkve!

V zdravstvenem društvu tržaškem bodo v naslednjih mesecih sledeča predavanja: Dr. A. Constantini: o tuberkulozi in Kochovem zdravljenju; dr. E. Geringer: O preskrbljenju vode in kanalizaciji v Trstu; dr. E. Morpurgo: O prvi pomoči pri bolnih in ponesrečenih; dr. J. Righetti: O higijeni bivališč; dr. B. Schiavuzzi: O ljudskih predsodkih v medicini; profesor A. Vierthaler: O higijeni kuhinje. Dan in ura predavanj prijávita se svoječasnó po listih in posebnih naznanilih.

Tak sad nam torej donša znani otroški vrt na Greti! Čujte toraj! Dne 5. t. m. na večer šel sem po gretarski cesti proti Proseku. Pred mano šlo je nekoliko tamošnjih mladeničev. Ko pridemo do glasovitega otroškega vrta, pokuka jeden teh mladeničev skozi okno imenitne te hiše. Kar naenkrat prikaže se pri oknu 15—16 letno dekle — okoličanka — ter zarohni nad mladeničem: Mostro di scivao, figlio di un cane! Ko sem šul te besede, zabolelo me je do dna mojega srca. Je pa tudi sramotno: okoličanka psuje rojaka-okoličana s takimi grdimi psovkami. Vidite Gretarji, taka kultura prihaja iz onega zavoda, za katerega se marsikdo izmed vas tako gorko zavzimalje! Obrnite mu hrbet!

Iz Rojana nam pišejo, da je v tamošnji cerkvi na dan rojstva Zveličarja pevski zbor društva „Zarje“ prav dobro pel novo latinsko mašo — skladbo pevskega učitelja, g. Fliegelja. Želeli bi pa, da se isti vrli pevski zbor nauči kmalu tudi kake slovenske maše ter se dalje uri v slovenskem narodnem petju in nam priredi, kakor minole leto, kako lepo domačo veselico. Kakor dujemo se pevci v petju pridno vadijo. Tako je lepo.

Izpod Čavna se nam piše: Priproat kmet sem — in ravno ker sem priproat kmet, napisal sem te le vrstice, da se vam ne bi podtikalo, da ste vodja brez vojakov, da ljudstvo ne čuti, kakor čutite vi in da dokazem našim nasprotnikom, da narod želi istih pravic v šoli, v uradu in v cerkvi, za katere se potegujete vi. Tiaučosemstoindevetdesetkrat slavilo je krščanstvo Vsemogočnega, ker nam je poslal pravo luč — ali luč ta naj ne vpliva samo na ušesa in jezik, ampak blaži naj nam srce. Dušnemu pastirju je le tedaj možno svoje verne voditi do prave in večne sreče, ako vpliva na srce. Ali katera beseda najde pot do srca? Jedino le razumljiva beseda. Vse drugo pa, kar ne razumemo, vpliva le na vid in sluh, nikdar pa ne na srce. Zato pa vprašamo naše cerkvene oblasti: kako častimo bolj Boga, v razumljivem ali nerazumljivem jeziku? Na to vprašanje dobimo blizo jednak odgovor, kakoršnega je dobil pokojni Kerševani od pokojnega nadškofa Golmayerja. Kerševani je vprašal: „Prevzvišeni, bi se-li smelo v cerkvi peti slovensk „tantum ergo?“ Vladika je odgovoril: „Bolje je Boga častiti v razumljivem, nego v nerazumljivem jeziku.“ Tudi najvišji glavar rimsko-katoliške cerkve nam to dovoljuje, ako le to hočejo nižje cerkvene oblasti. Zakaj nam ne dovole, po čemer hrepenimo? Kmet.

Od sv. Jakoba se nam piše: „Hembrano“ je mráz! Ubogi vrabci, posebno še, ker ste Slovenci. Zima vas tepe, ker pojedete: živ, živ! Da, da! Slovenci smo tepeni povsod. Noben stan ni predober, noben preslab, da bi Slovenca ne zatiral. Je pa to prav? Mislimo: Stvarnik je odločil več jezikov, in s tem več narodov. (Zakaj, to ne bom tu govoril. On je že vedel, kaj dela). Vsi pa smo ljudje, in vsak človek

pa ima že od Boga narodne zakone v svojem srcu. Človeku kratiti naravne pravice, je grdo nasilstvo, in narodu kratiti je, je še gorje nasilstvo. Ni li to istina? Kje je kaka oblast, da sme kratiti narodu njegove pravice? Narod se zamore pobiti, uničiti; a kratiti mu pravice, to je barbarstvo in za vsacega največja sramota! Tu pri sv. Jakobu je bila, odkar je župnija, zadnji dan vsacega leta pridiga, in sicer v slovenskem jeziku. Ko je sedanji č. g. župnik bil tu vmeščen, obljubilo se je na prižnici, da novi župnik ne bo nič spreminjal starih običajev. Toda glejte čudo! Nad trideset let so bile na Silvestrov večer slovenske pridige, a sedaj tri leta so pa — laške! Ljudje mrmraje zapuččajo cerkev in pridgarja laškega, a kaj se meni za to prijazni g. župnik. Da le pridiga ni slovenska, pa je dobro.

Sedaj pa Vas, preč. g. župnik, vprašam: 1) Ne znate, da se je na prižnici obljubilo, da ne boate nič odvzeli, nič dodali. 2) Vedno so bile na Silvestrov večer slovenske pridige; zakaj pa so sedaj že tri leta laške? 3. Kdo vas je pooblaštil, da nasprotujete Slovincem v svoji župniji? 4. Je-li „kratenje narodnih pravic“ častno delo za človeka, osobito za — duhovnika? — Mi privoščimo vsakemu svoje. Zahtevamo pa, da se nam pusti, kar smo imeli toliko let. Mi imamo pravico in tudi dokaznost, da branimo svoje — razumete! — svoje narodne pravice, Borovski.

Od sv. Ivana se nam piše: Za božične praznike si je pri nas vsakdo pomagel, kakor si je mogel, samo da je dostojno in po stari okoličanski navadi praznoval te svete praznike. Veselo pokanje topičev nasujanalo nam je rojstvo Javeličarja in odmevalo se je ne samo po naši sv. Ivanski dolini, ampak do tudi tja v naš sosedni okraj kadinski (hrib) in ako bi bili tam pravi . . . — toda bolje je, da za danes molčimo. Veselje je bilo pri nas čuti, kako so v vsaki kristijanski družini božičnice prepevali in molili. Oba praznika bili so v naši cerkvi posebno sijajni cerkveni obredi. Ob prvem prazniku po popoldanski službi božji zbrali so se naši pevci v krčmi g. Mijota, ter tem prepevali krasne naše zборе; drugega dne pa so se istotako sestali v krčmi našega narodnjaka J. M. Vatovca. — Posebno veselje nam je pa prinesel „Silvestrov večer“, da jako zanimiv in raznovrstnim programom. Po dovršenem vsporedu nastopi pa naš vrli A. Trobec ter se v lepem govoru spominja 25letnice našega prvaka Ivana Nabergoja. Govor ta vzbudil je v nas radostna čuvstva in skupno smo zapeli našo narodno himno: „Hej Slovani!“ Napevalo se je potem vse križem našemu Nabergoju. O polnoči smo izpokali starca (stare leto) iz sobe ter ob nastopu novega leta zapeli cesarsko pesem v znamenje, da hočemo tudi v hoduče biti zvesti podaniki svojega cesarja. Po polnoči ostali smo še dlje časa v veseli družbi. Zahvaljujemo se pri tej priliki barkovljanskima rodoljuboma na njih sodelovanju in vsej drugi gospodi na udeležbi. — Primerno smo praznovali tudi novega leta dan in sv. treh Kraljev dan. — Ne bi bilo lepo, ako bi hoteli sami sebe hvaliti, ali vendar amemo reči — da je pri nas pravi narodni duh doma. — Pri nas imamo „Pobožno peregredno društvo“, „pevsko društvo“, „podružnico sv. Cirila in Metoda“ in skoro dobimo tudi „Slovensko bralno društvo“, katerega pravila so že vladi predložena. Mi se trdno držimo gesla: Za vero, dom in cesarja! Bog nam podeli obilo vspehov. Na zdar! Okoličan.

Iz Trebiča se nam piše: Tudi tu smo se zbrali novega leta dan rodu vdani možje in sicer v gostilni g. Danca-a. Bila je vesela družba in krasno slovensko petje sladilo nam je pomembne trenutke. Čuli smo različno petje: zbere, čvetero- in samosapeve. Domači naš pevovodja vapidubjal nas je navdušeno besedo do nadaljnega napredka. Rekel je: „Začetek je res krasan, tako, da amemo upati, da se nam

kmalu porodi bralno in pevsko društvo. Veseli me, da smo se začeli tudi mi gibati, tembolj, ko vidimo, kako se giblje druga okolica z mestom vred: povsodi se snujejo pevška, bralna, telovadaa in podporna društva. Vsaj je tudi zadnji čas, da se po robu postavimo grdim iredestarjem; beseda „ščavo“ mora izginiti iz okolice in petarde v mestu morajo potihnuti. Slovenci moramo dospeti na površje. Vzdravimo se in stražimo zemljo, napojeno s krvjo, potom in solzami naših očetov. Plantijo naj vaša srca za narod, dom, cesarja! Pogumni kakor levi in vstrajni bodite, da vzdržite narodno slavo in narodni ponos! Navdušeni živio-klici razlegali so se po tem nagovoru in zapeli smo „Hej Slovani!“ Lepa veselica je bila to in upamo, da nam porodi dobrega sadu! V a š č a n.

Na Opčini nad colno mejo našel je nekdo v soboto ob 9. uri zvečer eno „ploho“ (pogrinjalo za voz). Kdor jo je izgubil, oglašaj naj se pri g. Kušlanu na Opčinah.

Iz Povirja se nam piše: Dasi nas je v prošlem letu doletelo mnogo nezgod, si je naš marljivi kmetič se svojo pridnostjo vender toliko priboril, da ima kaj za hudo zimo. In res imamo hudo zimo, kakoršne ne pomnijo stari ljudje. — Božične praznike smo pri nas kaj lepo praznovali: cerkev je bila sijajno odlična, opolnočne večernice do srca segajoče, petje izvrstno. Pri tej priliki moram se spominjati našega vrliga župnika, veleč. g. I. Novaka. 11 let biva že ta gospod pri nas in neprestano skrbi za naš dušni in telesni blagor. Resnično smo mu vse hvale dolžni, kar pred vsem svetom pripoznamo. Bog nam ga ohrani še mnogo let v slavo božjo in na našo korist. Slava mu!

Pravicoljub.

„Hrvatska čitaonica v Medulinu.“ V prijetnem tem selu v bližini mesta puljskega otvori se jutri „Hrvatska čitaonica.“ Slovenskega otvorenja udeležo se tudi pevci puljske čitaonice. Vrli Medulinci so kremeniti značaji in so se že povsem osvobodili lahonskega jarma. Osnova tega društva priča nam, da se je tudi v puljskem okraju začelo svitati, Tušna Istra se korak za korakom bliža dnevu popolnega osvobojenja. Novi „čitaonici“ voščimo krepkega razvitka in obilo vspehov. Prijatelj naše pa prosimo, da nam o tej slavnosti poročajo.

Pojasnilo. V članku zadnje številke „Iz mestne seje dne 27. dec. 1890“ rekli smo o praksi gospoda Mauronerja. . . . kateri p o b i j a vsak predlog, ako pride z njih (okoličanskih poslancev) strani“. Mi smo pa menili, kateri gla s u je proti vsakemu predlogu, kajti do dne 27. decembra p. l. rečeni svetnik s plo h š e n i s t a v i l n o b e n e g a p r e d l o g a.

Vreme. Take je pa ni bilo že dolgo vrato let sem — zime namreč. Burji bi človek še oprostil, vsaj je stara naša znanka in zvesta naša spremljevalka — ali ti kupi snega in ta smrzlina! Nametalo nam je tako kupe snega, kakoršnih mi tržačani nikakor nismo vajeni; ves naš tlak je pa nepretržna steklena plošč, tako, da je človek v vedni nevarnosti, da ne telebne na tla in si — ako ima „smolo“ — nogó ali pa celó vrat zlomi. Promet z vozmi je neznamen in tudi naša tramway sela je je že v sredo na večer za gorko peč. Vsi vlaki imajo seveda pri takem vremenu obligatno zamudo. Včeraj nam je celo pošta čisto izostala. Danes, ko zaključujemo list, se je vreme nekoliko ublažilo.

Tržno poročilo. Cene se razumo, kakor se prodaje na debele blago za gotov denar).

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. 126 — 128.—
Rio biser jako fina	— — — —
Java	— — — —
Santos tina	105.— 107.—
srednja	99.— 101.—
Guatemala	114.— 116.—
Portorico	126.— 128.—
San Jago de Cuba	130.— 137.—
Ceylon plant. fina	132.— 134.—
Java Malang zelena	115.— 116.—
Campinas	— — — —
Rio oprana	— — — —
fina	106.— 108.—
srednja	98.— 100.—

Črna-ligne v zabojih	28.—	29.—
Maslov svet	390.—	400.—
Inger Bengal	30.—	21.—
Papar Singapore	50.—	52.—
Penang	43.—	45.—
Batavia	45.—	47.—
Piment Jamaika	34.—	—
Petrolej ruski v sodih	100 K.	7.25
Ulje bombažno amerik.	30.—	32.—
Leece jedilno j. f. gar.	41.—	42.—
dalmat. s certifikat.	43.—	44.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	66.—	36.—
Aix Viorgo	55.—	55.—
fino	87.—	65.—
Kozici puljski	8 25	8.50
dalmat. v cert.	—	—
Smokve puljske v sodih	13.—	14.—
v venci	17.50	—
Limon Mexina	zaboj	4.— 4.50
Pomeranče Puljske	4.—	4.50
Mandlji Bari f.a.	100 K.	112.—
dalm. f.a. s cert.	108.—	—
Pignelli	—	—
Ris italij. najfinejši	20.—	20.50
arodnji	19.—	19.50
Rangoon extra	16.50	—
la carinom	14.75	15.—
II.a	11.—	—
Sultanine dobre vrsti	54.—	58.—
Suho gredje (opaša)	21.—	—
Čibebe	25.—	27.—
Slaniki Yarmouth	sod	13.— 14.—
Polensvke srednje velikosti	100 K.	35.—
velike	33.—	—
Sladkor centrifug. v vrešah	30.25	30.50
certifikat.	12.—	—
Pačol Coka	10.—	—
Mandoloni	10.—	—
svetlorudeči	9.50	—
temnorudeči	—	—
bohinski	10.25	—
kanarok	11.—	—
beli, veliki	10.50	—
zeleni, okrogli	9.—	—
mešani, štajorski	8.—	—
Maslo	83.—	85.—

Na prodaj

je deset letnikov „Ljublj. Zvona“, mej temi 9 elegantno vezanih. Kje? pove uredništvo „Edinosti“.

HIŠA

trinadestopna z vrhom in pod streho z vodnjakom na lepem prostoru blizu cerkve in uradnice v Buzetu (Istria) se pod ugodnimi pogoji prodaja. Več pove lastnik Luka Zorc na Rakeku.

PRILIKA!

Valed američanskih colnih odnošajev možno mi je bilo, kupiti celo zalogo neke slovite

tovarne za ogrinjala;

možno mi je torej vsaki dami podati veliko, debelo in gorko ogrinjalo za nezaslišano nizko ceno

a. v. gld. 1.35

Ta kramna ogrinjala dobo so v vseh barvah, svitla in temna, s krasno borduro in finimi franzami, eden in pol metra dolga in eden in pol metra široka. Da spravim blago hitro v donar prisljen sem razprodati te rute za cene po nič

Razpošilja na vse strani po poštnem povzetju

S. Altmann.

Wien, I., Dominikanerbastei 23.

Prašek za prsi.

(Ne kašljaj)

Najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, hripi, nahodu in drugim kataralističnim afekcijam. — Ena škatljica z navodilom stane 30 kr.

Zobobol mine precej, ako se pomenuje z „Algoform“. Stekleničica stane 20 nvc. Dobi se samo v odlikovani lekarni Praxmarerjevi „Al due Mori“, „Piazza grande“ v Trstu. Zvnanja naročila izvršujejo se z obratom pošte.

Kótranove sladčice

katore izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334.

10—80

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kótranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kótranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva.

Te sladčice imajo isto moč kakor kótranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in probavijo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovalca Prendinija in na drugaj besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

„Slovanski Svet“

bo izhajal, kakor doslej, v obsegu 16 velikih strani 10, in 25. dne vsakega meseca v Trstu. Po svojem programu bo razpravljajl vprašanja o slovanski politiki, posebnost avstro-ogerskih Slovanov, o kulturi, o gospodarstvu, znanosti in umetnosti Slovanov. Leta 1891 bo nadaljeval zgodovino o cerkvenih obredih in posebnosti tudi o cirilometodijski cerkvi med Jugoslovani in posebnosti med Slovenci.

„Slovanski Svet“ stoji celo leto 4 gld., pol leta 2 gld., četrt leta 1 gld. Za Trst, dijake in učitelje pa celo leto 3 gld. 60 kr., pol leta 1 gld. 80 kr. in četrt leta 90 kr.

Naročnina se pošilja izdajatelju v Trst.

Fran Podgornik,

4—4 izdajatelj „Slovanskega Sveta“.

Forinta 5 do 10

svak danja stalna zasluzba bez kapitala i pogibelji pružamo svakomu koji se hoće baviti razprodajom srećaka i vrednostnih papira, zakonom dovoljenih. Pomoćbe pod naslovom srećko (Lose) na ekapadiciju oglasa: J. Danneberg, Wien I., Kumpfgasse 8.

Equitable

zavarovalna družba na življenje združenih držav
120 Broadway, New-York.

Ustanovljena l. 1859 v edino svrhu, da sprejema zavarovanja na življenje. Koncesijonirana za kraljevstvo in dežele zastopane v drž. zboru avstrijskem vsled prev. ministerske naredbi od dne 11. oktobra 1882 št. 6499.

Skupna glavica konceem l. 1889 gld. 267,875.772
Od katere rezerva prebitok 4% 56,802.685
Stanje zavarovanj leta 1889 1,577,541.665
Nova zavarovanja 438,160.250

Ves prebitok se razdeli mej zavarovance ne da bi bili isti obvezani na slučajni povrat:

Equitable ima kot posebno jamstvo za avstrijske zavarovance poslojpe na Dunaji (Stock im Eisenplatz) vredno gl. 1,300,000.

Equitable sprejema zavarovanja na sledeče kombinacije:

1. Proste tontine t. j., da zavarovancu, plačujočemu skozi gotovo število let, ki se določi pri podpisani oglasili, ne izplača dotična letna dividenda, ampak ostane v posestvu družbe in po preteklem določenem času se razdeli mej živečo zavarovance. Ako umrje zavarovaneec kadarkoli poprej, dosegl je v korist svoje rodinini namen, kajti družba izplača tej svo zavarovalno svoto. Ako zavarovaneec pa živi do določenega časa, vživa sam najobširnejše sad svoje opreznosti. Po tom načrtu zavarovanja sme se zavarovaneec po enem letu, gibati povsed kamor mu drago in tudi v slučajih dvojeboja, samoubojstva in sodaljske smrtine oboodbe izplača družba rodinini vso zavarovalno svoto in sicer to tudi po enem zavarovalnem letu. Izključeno je sveda vojaštvo v vojskinoi času.

2. Polovične tontine te so jednake prostim, samo da je zavarovalnina nekoliko nižja in zavarovanečvo prostu vibanje, dvojoj samoubojstvo itd. stopi šole s tretjim zavarovalnim letom v veljavo. — Obrok tontin znaša 10, 15 in 20 let.

3. Navadno zavarovanje na slučaj smrti z letno dividendo, katere se prične z drugim zavarovalnim letom in jo sme zavarovaneec sprejemati vsako leto, ali jo lahko pusti za pomnoženje zavarovalnega kapitala, pri tem slučajih se svota pomnoži skoraj za trikrat. Pri tem načrtu so zavarovalnina jednake istim polovičnih tontin.

Vsaka poizvedovanja radovoljno pojasnjuje

Generalni zastop za Primorsko, Dalmacijo, Kranjsko itd.

v Trstu pri Antonu Scacoz, trg sv. Ivana št. 2 II. nadstropje.

Josip Kristan, e. kr. prof. v Kopru

3—2 prodaja prasce jorkširske pasme in cepljene kruške in jablana za vrtove in njive po nizki ceni najboljših vrst.



PROTI DIMU!

Izdelujem dimnike proti dimu, s katerimi jamčim za dober vseh tudi pri najslabših dimnikih, za najnižjo ceno petnajst gold. Dimniki ti se postavljajo v rabo prikladno položaju.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem nove ključee po dvajset nvc. — Poprave ključavnic stanejo tudi 20 kr. — Katero-koli drugo delo po pogodbi.

Zastop tovarn za poljedelske stroje in aparate za alično, kakor tudi za tehtnice in cimentirane uteži.

Izdelujem naprave za uravnanje toplote po tovarnah za testo, po stanovanjih, tovarnah za konzerve, za sušilnice in druge različne potrebe industrije.

Ključavničarska delavnica

Josipa Zolia

Ulica Via Rossetti številka 6. — (uhod v ulici Chiozza.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Pri velikem donarnem zavodu dobi zasluzka

vsakdo, ki živi na kmetih in se ne plaši resnega dela. Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom: „resno delo“ upravništvu tega lista.

Varujte konje!

Nakupil sem za polovico navadne cene vso zalogo neke velike slovite tovarne za konjske plahte. Oddaj-mi torej, dokler bude dopuščala zaloga, velike dobole, široke, neobrabiljive konjske plahte po skrajno nizkih cenah:

Konjske plahte eden in pol metra dolge in široke komad gld. 1.50
Konjske plahte eden in tričetrti metra dolge in široke komad gld. 1.80
Konjske plahte rumenodlakaste 2.50
Konjske plahte rumenodlakaste, double 3.50
Gospoške plahte posebno fine 8.—
Tigraste plahte posebno fine 12.—
Bourret svilene plahte 8.50

Proti gotovem plačilu ali poštnem povzetju razpošilja tovarniška zaloga

S. Altmann,

Wien, I., Dominikanerbastei Nr. 23.

15—5

Banka „Slavija“

sprejme nekoliko stalnih zastopnikov. Rodoljubi, ki so si zvesti, kako važno je za naš narod, da se povsodi ravnamo po geslu „svoji k svojim!“ in imajo voljo delovati v tem zmislu, blagovolé naj se oglasiti pri generalnem zastopu banke „Slavije“ v Ljubljani, kateri uraduje v lastni hiši bankinej v Gospodskih ulicah številka 12. 1—2

„Posebnosti“

pariške svetovne razstave in dunajske poljedelske razstave.

„Čudež novega veka“

je elektromehonični užigalec iz srebronikelsna, krasno emailiran, ki se užje po mehaničnem pritisku pri najhujšem viharju in pri vsakem vremenu in nikdar ne odpove. Ta neobhodno potrebni predmet stane samo: komad gld. a. v. 1.50.

„Neizogibno potrebno za vsacega“

je američansko univerzalno orodje; to obstoji: iz jednih klešč, 1 kladiva, 1 noža, 1 potezalca vijakov, 1 potezalca zamaškov, 1 stiskalca zamaškov in rezalca stekla; vse to prav masivno in trpežno; to univerzalno orodje more se kaj prikladno v žepu nositi in stane samo: komad 1 gld.

„Vse novosti preseza“

novi iznajdeni aparat za kuhanje, s katerim se more v najkrajšem času s parom pripraviti pečenko, ribe, juho, krompir, se-lenjavo itd. itd. Ta aparat z loncem vred stane samo:

Za 2 litra prostora a. v. gld. 3.50
Za 3 litra prostora a. v. gld. 4.—
Za 5 litrov prostora a. v. gld. 5.—

„Ni je še bilo“

Buhonia-„osle“ za brušenje nožev in kôv, s katero se more v jedni sekundi izvrstno nabrusiti najbolj topi nož ali koso, je torej neizogibno potrebno za vsacega rokodelca, tovarne itd. s kratka za vsacega in stane samo: komad a. v. 1 gld.

„Najpotrebniši za vsako gospodinj“

je univerzalni kuhinjski aparat, s katerim je mož v 2 minutah prirediti maslo, amestano, sneg, chatouu itd. — in v jedni minuti prirediti gosto ali redko: krompir, vapo, radič, h en, šobulo, kumare, vsakovrstno sadje itd. itd. — Ta aparat, katorega ni smeti pogrešati v nijedni kuhinji, stane komad a. v. 1 gld.

„Jako zabaven in podušljiv“

je novoznajdeni žepni mikroskop, 4000krat povečano vidi se vsako stvar, torej nepogrešljiv za mlade in stare in posebno koristen za gospodinjstvo v preiskovanje jedil in pijač — Pridejana mu je tudi lupa, katere kratkovidnim pri čitanju izborna služi: komad a. v. 1 gld.

„Vsaki iznajdbi kos je“

novost mašine za kuhanje se špiritom, katere pripravi v treh minutah pečenko, krompir, prikuho, čaj, kavo, s kratka: vse; opremljena je jako elegantno, ima shrambo za špirit itd. in je nepogrešljiva za vsacega; ta praktična iznajdba stane samo: komad a. v. gld. 5.—

„Koliko je ura“

pove regulirana ura-budnica v krasnem oklepju iz nikelsna, s kazalcem sekund in z budilnikom na zvonco, ki čudovito zveni. Ta ura toče in buči točno in stane samo: komad a. v. gld. 3.50.

Vse te koristne stvari dobé se samo proti gotovemu plačilu ali poštnem povzetju pri

D. KLEKNERJ-U

WIEN 5—15

I., Schönlaterngasse Nr. 13.

Resno svarilo

do vseh, ki nemajo še police

bodjal glede pridobitve posojila, ali pa kot volilo svoje družini (polica je namreč iste vrednosti kot gotov denar), posebno ugodna za zadolžene hišne posestnike in posestnike zemljišč, ker ob priliki nenadejane smrti zaostali po izplačanju zavarovane glavnice zadobe posesestvo neobremenjeno; imenitna za novoporočence, ker je mož brezpogojno zavarovati zakonska in otroke; sledenje porabljava za kaveljo ali depot in pri trgovskih drugih v mejebojno osiguranje.

Polica za zavarovanje na življenje je za vse slučaje najgotovejša, najvarnejša in najboljša naložitev kapitala in in jej je dati prednost pred vsemi hranilnicami. 26—25

Kako in s katerim načinom je najbolje dobiti to police, pove utemeno ali pismeno, povsem diskretno in brezplačno.

Assecuranz

Ober Inspektor „Klein“

Wien, II. Ob. Donaustrasse 59; 3—5 ure.

Brezplačna pojasnila v vseh hipotekarnih in zadovah osobnega kredita.

Tiskarna Dolenc v Tratu